

POSTANOWIENIE

Dnia 7 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Redzik (przewodniczący)

SSN Paweł Księżak

SSN Mirosław Sadowski (sprawozdawca)

w sprawie z protestu R. T.

przeciwko ważności wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na 15 października 2023 r.,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 7 grudnia 2023 r.,

pozostawia protest bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

R.T. w piśmie z dnia zarzucił naruszenie art. 103 Konstytucji RP, kwestionując bierne prawo wyborcze Z. Z. jako osoby pełniącej urząd prokuratora.

Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej wyraził opinię, że protest wniesiony przez R. T. nie spełnia wymogów formalnych przewidzianych dla protestu wyborczego i w związku z tym powinien pozostać bez dalszego biegu. Protest zawiera niezrozumiałe zarzuty, które nie mogą stanowić protestu wyborczego. Nie mieszczą się one bowiem w katalogu zarzutów wskazanych w art. 82 k.wyb.

Prokurator Generalny wyraził opinię, że protest należy pozostawić bez dalszego biegu jako niespełniający warunków formalnych, tj. brak numeru PESEL.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Protest należało pozostawić bez dalszego biegu.

Zgodnie z art. 82 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. 2022, poz. 1277 ze zm., dalej: „k.wyb.”) przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu:

1. dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów;
2. naruszenia przepisów Kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

Protest przeciwko ważności wyborów z powodu dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, o którym mowa w § 1, lub naruszenia przez właściwy organ wyborczy przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów może wnieść wyborca, którego nazwisko w dniu wyborów było umieszczone w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania (art. 82 § 2 k.wyb.).

Protest przeciwko ważności wyborów do Sejmu wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia wyników wyborów przez Państwową Komisję Wyborczą w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej. Nadanie w tym terminie protestu w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe jest równoznaczne z wniesieniem go do Sądu Najwyższego (art. 241 § 1 k.wyb.). Ponadto wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których je opiera (art. 241 § 3 k.wyb.). Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniający warunków określonych w art. 241 k.wyb. Zgodnie z art. 242 § 1 k.wyb. Sąd Najwyższy rozpatruje protest w składzie 3 sędziów

w postępowaniu nieprocesowym. Warunki pisma procesowego zostały zaś ujęte w art. 126 i nast. k.p.c. Powyższe przepisy znajdują zastosowanie również w przypadku wniesienia protestu przeciwko ważności wyborów do Senatu (art. 258 k.wyb.).

Sformułowany przez skarżącego zarzut nie mieści się w granicach protestu wyborczego.

Zgodnie z art. 103 ust. 1 Konstytucji RP mandatu posła nie można łączyć z funkcją Prezesa Narodowego Banku Polskiego, Prezesa Najwyższej Izby Kontroli, Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Dziecka i ich zastępców, członka Rady Polityki Pieniężnej, członka Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, ambasadora oraz z zatrudnieniem w Kancelarii Sejmu, Kancelarii Senatu, Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej lub z zatrudnieniem w administracji rządowej. Zakaz ten nie dotyczy członków Rady Ministrów i sekretarzy stanu w administracji rządowej. Zgodnie natomiast z art. 103 ust. 2 Sędzia, prokurator, urzędnik służby cywilnej, żołnierz pozostający w czynnej służbie wojskowej, funkcjonariusz policji oraz funkcjonariusz służb ochrony państwa nie mogą sprawować mandatu poselskiego.

Artykuł 103 statuuje zasadę niepołączalności formalnej mandatu posła (na mocy art. 108 Konstytucji, odpowiednio, mandatu senatora) z innymi funkcjami lub stanowiskami w administracji państwowej, w szczególności urzędu prokuratora. Dopóki przynależność do określonego korpusu zawodowego nie ustanie w sposób trwały i definitywny (stan prawny przewidujący możliwość udzielenia w takiej sytuacji urlopu bezpłatnego budzi wątpliwości konstytucyjne), dana osoba nie ma możliwości sprawowania mandatu poselskiego, a więc nie może go ani objąć, ani wykonywać. Nie oznacza to jednak zakazu kandydowania. Skutki art. 103 ust. 2 Konstytucji RP materializują się dopiero po wyborze do Sejmu.

W artykule 247 k.wyb. enumeratywnie wskazano sytuacje wygaśnięcia mandatu, w szczególności utraty prawa wybieralności lub nieposiadania go w dniu wyborów (pkt 2). Procedura weryfikacji oraz skutki negatywnej weryfikacji uregulowane zostały w art. 248-251 k.wyb. Jest to procedura odrębna od procedury wyborczej. Zgodnie natomiast z treścią art. 243 § 2 k.wyb. Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest dotyczący sprawy, co do której w kodeksie

przewiduje się możliwość wniesienia przed dniem głosowania skargi lub odwołania do sądu lub do Państwowej Komisji Wyborczej.

Mając na uwadze powyższe Sąd Najwyższy na podstawie art. 243 § 2 k.wyb. orzekł jak w sentencji.

[SOP]

[a!]